

2017. IV. hírlevél

Tartalom

- 1 Bevezető
 - 2 Jogszabályváltozás
 - 2 Az új szintetikus szerek lefoglalásainak alakulása
 - 4 Új hatóanyagok a lefoglalásokban
-

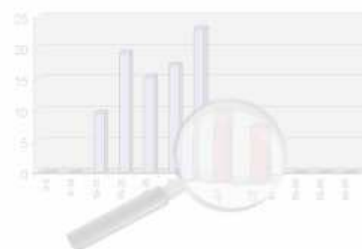
Bevezető

Eddigi jól bevált gyakorlatunknak megfelelően, idei negyedik hírlevelünkben is összefoglaljuk a releváns jogszabályváltozásokat, elemezzük a lefoglalási adatok és a mérési eredményeink statisztikai adatai alapján kirajzolódó rövidtávú tendenciákat, valamint tájékoztatást adunk a hazánkban első ízben azonosított négy hatóanyagról.

A hírlevelek és riasztások elérhetők az NSZKK honlapján, a www.nszkk.gov.hu oldalon.

A hírleveleket a feliratkozott szakemberek részére megjelenéskor automatikusan megküldjük. A feliratkozási szándékot a drug.b@nszkk.gov.hu levélcímen kérjük jelezni.

Dr. Nagy Júlia
főtanácsos, igazgató
Nemzeti Szakértői és Kutató Központ
Kábítószervizsgáló Szakértői Intézet

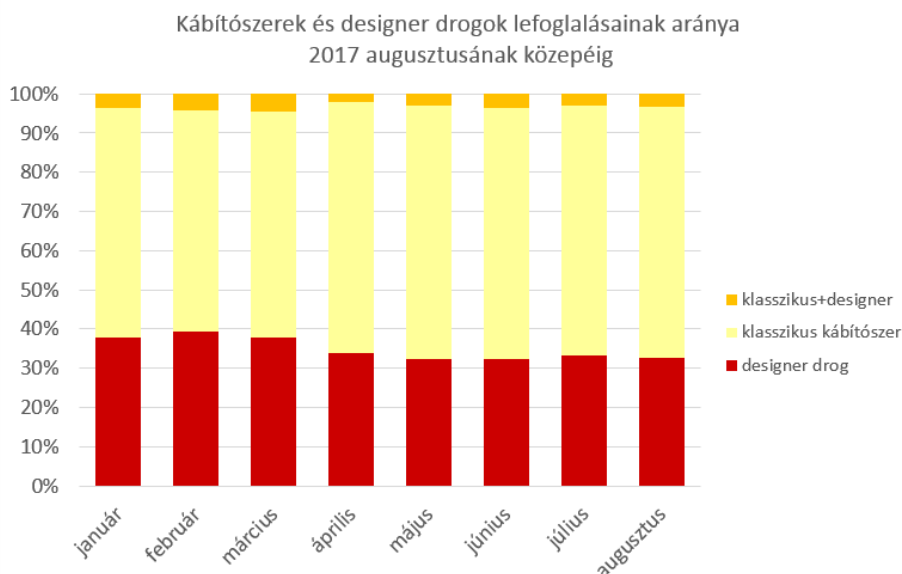
Jogszabályváltozás

Hatálybalépés időpontja	Változás
2017. szeptember 28.	<p>M A G Y A R K Ö Z L Ö N Y • 2017. évi 155. szám</p> <p>Az emberi erőforrások minisztere 21/2017. (IX. 25.) EMMI rendelete az új pszichoaktív anyaggá minősített anyagokról vagy vegyületcsoportokról szóló 55/2014. (XII. 30.) EMMI rendelet módosításáról</p> <p>A rendelet 1. mellékletének 5. pontjába felvételre került a CUMYL-PeGaClone elnevezésű vegyület.</p> <p>(A vegyületről bővebb információ a 2017. márciusi hírlevelünkben olvasható).</p>

A rendelkezésünkre álló információk alapján folyamatban van a Btk. módosítása, (T/18316 törvényjavaslat) mely szerint több, az elmúlt években megjelent és időközben kábítószernek minősített vegyület esetében meghatározásra kerül a csekély mennyiség felső határa, ezzel megteremtve a feltételét a lefolytatandó büntetőeljárások meggyorsításának és a jogbiztonság növelésének.

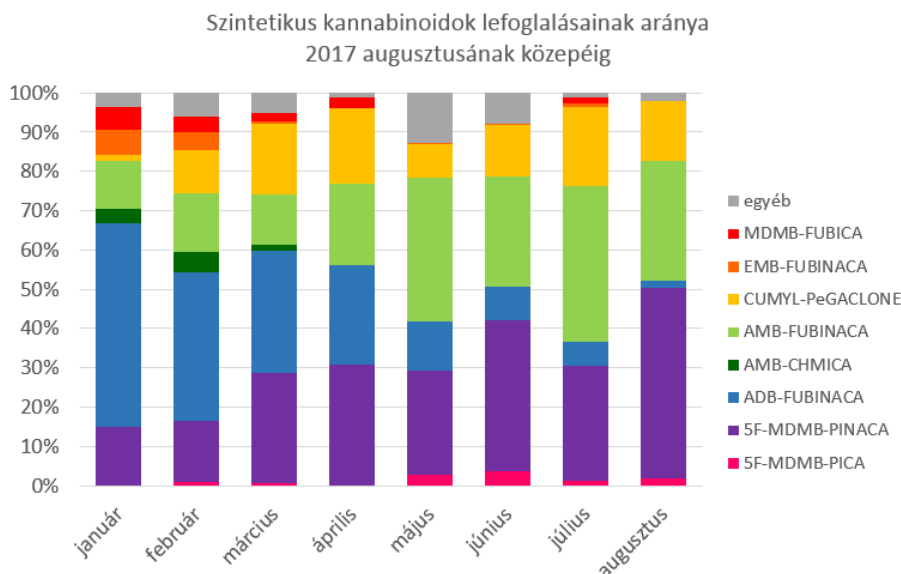
Az új szintetikus szerek lefoglalásainak alakulása

A designer drogoknak a klasszikus szerekhez viszonyított aránya 2017 elején 40 % körül volt, majd a nyári időszakban tovább csökkent, közel 30 %-ra. A jelenség nagy valószínűséggel az ebben az időszakban rendezett, egyre növekvő számú és egyre nagyobb – külföldi – tömeget vonzó fesztiváloknak is köszönhető. Ezekon a helyszíneken a „megszokottnál” több klasszikusnak számító kábítószer foglalnak le a hatóságok, mint például hallucinogén gombát, LSD-bélyeget, hasist és kokaint.

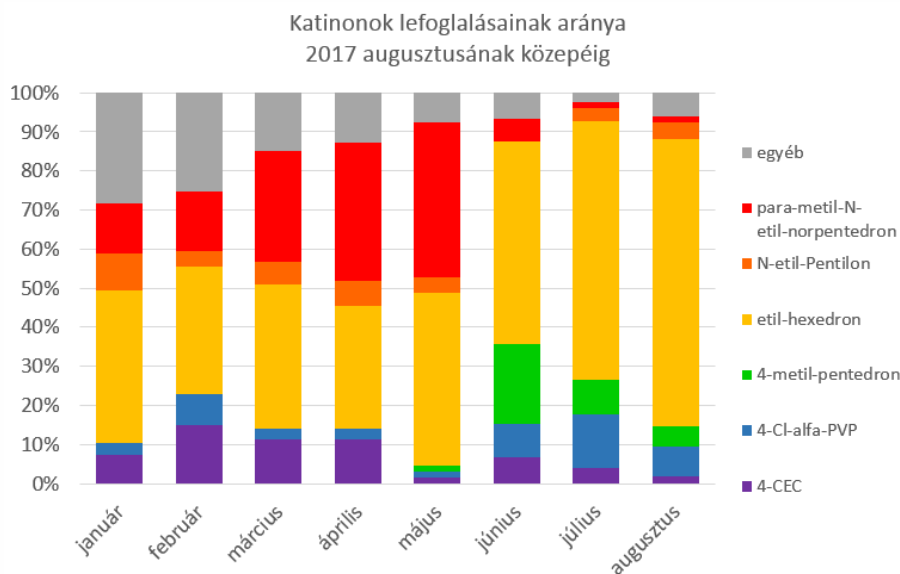
Szinte csak a fesztivál időszakra jellemző a növényi hordozón található dimetil-triptamin (DMT) lefoglalás. A vizsgált időszakban új szintetikus szerekkel – az esetek túlnyomó többségében – „herbál” vagy „kristály” formában találkoztunk, néhány alkalommal acetonnal feloldva folyadékként, illetve ún. „bélyegen”.

Szintetikus kannabinoidok

Az ADB-FUBINACA – annak ellenére, hogy 2016. július 1-től kábítószernek minősül – csak nagyon lassan, idén augusztusra tűnt el a lefoglalásokból. Helyét az új pszichoaktív anyagnak minősülő 5F-MDMB-PINACA vette át, nyár végére már minden második herbál mintában ezt a hatóanyagot lehetett azonosítani. A Cumyl-PeGaCLONE annak ellenére, hogy a vizsgált időszakban még legálisnak számított, nem vált uralkodóvá a piacon (legfeljebb 20 %-os arányt ért el). Augusztus közepére a lefoglalásokban - mintegy 30 %-os aránnyal - az új pszichoaktív szernek minősülő AMB-FUBINACA foglalta el a második helyet.

Katinon-származékok

Bár a para-metil-N-etil-norpentedron jogállásában nem történt változás, folyamatos növekedést követően, nyárra hirtelen szinte eltűnt a lefoglalásokból. Helyette az az etil-hexedron vált uralkodóvá, amely az előző év őszén folyamatosan növekvő aránnyal, 2016 decemberére már a lefoglalások 70 %-ában fordult elő. Az idei év elején ehhez képest jelentősen - mintegy 40 %-ra -

csökkent az etil-hexedron aránya, azonban újabb növekedési periódussal augusztus közepére a katinon lefoglalások közel 75 %-át tette ki.

Nyár végére a katinon-származékok közül említésre méltó arányban csak a 4Cl-alfa-PVP, a 4-metil-pentadron és az N-etil-pentilon fordult elő az etil-hexedronon kívül a lefoglalásokban.

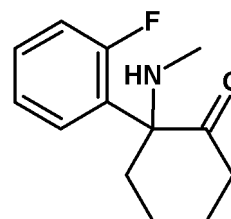
Új hatóanyagok a lefoglalásokban

A következő vegyületek a magyarországi lefoglalásuk és beazonosításuk előtt már szerepeltek az Új Drogok Európai Adatbázisában (EDND).

2F-dezklórketamin

Európában 2016 szeptemberében azonosították először ezt a molekulát, melyről Spanyolországból érkezett jelentés az EDND felé. Magyarországon 2017 augusztusában jelent meg első alkalommal.

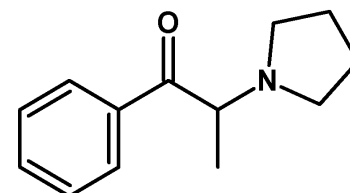
A ketamin kettes pozícióban fluor-szubsztituenst tartalmazó változata a 2F-dezklórketamin (2-(2-fluorophenyl)-2-methylaminocyclohexanone) (1. ábra), melynek szintézisét Moghimi és munkatársai publikálták 2014-ben.¹ Szerkezete alapján a ketaminhoz hasonló disszociatív anesztéziát kiváltó, NMDA receptor agonista, azonban farmakológiai és toxikológiai adatok nem állnak rendelkezésre a pontos hatásmechanizmusáról.² Hazánkban a 2F-dezklórketamin nem minősül sem kábítószernek, sem kábítószer prekuzornak, sem pedig új pszichoaktív anyagnak.

1. ábra

Alfa-PPP

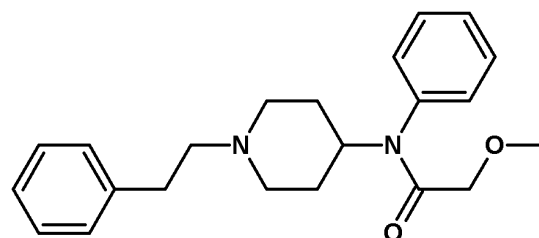
Schutte Jandirk 1961-es anorexigén hatású propiofenon származékokat leíró szabadalma említi először az alfa-PPP (1-phenyl-2-(1-pyrrolidiny)-1-propanone) molekulát (2. ábra).³ Több homológja már ismert a korábbi lefoglalásokból, így az alfa-PBP, alfa-PVP, alfa-PHP, alfa-PEP és alfa-POP. E homológ sor legkisebb tagját képezi az alfa-PPP, amely egy metilén-csoporttal kisebb az alfa-PBP-nél. Hazánkban 2017 augusztusában lefoglalt fehér por hatóanyagaként azonosítottuk. Az 55/2014. (XII. 30.) EMMI rendelet 1. mellékletének katinonokra vonatkozó 2. pontja alapján az alfa-PPP új pszichoaktív anyagnak minősül.

2. ábra

Metoxiacetil-fentanil

Magyarországon 2017 novemberében azonosítottuk a szintetikus ópoidok családjába tartozó metoxiacetil-fentanil (2-methoxy-N-phenyl-N-[1-(2-phenylethyl)piperidin-4-yl]acetamide) elnevezésű fentanil-származékot (3. ábra). Több európai ország is ebben az évben adott jelentést e vegyület megjelenéséről.

3. ábra

¹ Moghimi, A., Rahmani, S., Zare, R., & Sadeghzadeh, M. (2014). Synthesis of 2-(2-Fluorophenyl)-2-methylaminocyclohexanone as a New Ketamine Derivative. *Synthetic Communications*, 44(14), 2021–2028. <http://doi.org/10.1080/00397911.2014.885053>

² https://ednd.emcdda.europa.eu/html.cfm/index7246EN.html?SUB_ID=634&detail (2017.11.25.)

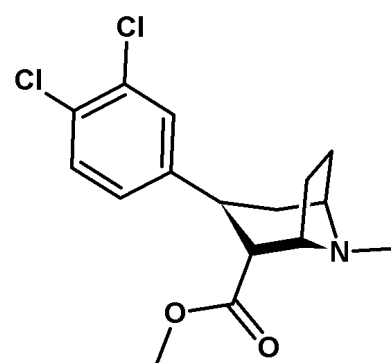
³ Jandirk, S. (1961, September 26). Anorexigenic propiophenones. Google Patents. Retrieved from <https://www.google.com.au/patents/US3001910>

Szlovénia volt az első, ahol a vegyület már 2016 decemberében lefoglalásra került. A metoxiacetil-fentanil jelenleg az 55/2014. (XII. 30.) EMMI rendelet 1. mellékletének fenetilaminokra vonatkozó 4. pontja alapján új pszichoaktív anyagnak minősül.

RTI-111

Az RTI-111-et, más néven dichloropane-t (methyl 3-(3,4-dichlorophenyl)-8-methyl-8-azabicyclo[3.2.1]octane-2-carboxylate) (4. ábra) Magyarországon 2016 októberében lefoglalt por hatóanyagaként azonosítottuk. Egyelőre nem terjedt el Európában, eddig csak két országból, Spanyolországból és Szlovéniából jelentették a megjelenését.

Az RTI-111 szerkezetileg a kokainhoz hasonló molekula. A kokainban a tropánvázat és a fenil-csoportot összekapcsoló észterkötés e molekulában nem található meg, helyette a két gyűrűs rész közvetlen szén-szén kötéssel kapcsolódik. A fenil-csoporton 3-as és 4-es pozícióban található klór-szubsztituensek erősítik a dopamin, norepinefrin és serotonin transporter kötődését.⁴ Jelenleg Magyarországon a Btk. alapján nem minősül sem kábítószernek, kábítószer prekuzornak, vagy új pszichoaktív anyagnak.

4. ábra

⁴ Ranaldi, R., Anderson, K. G., Ivy Carroll, F., & Woolverton, W. L. (2000). Reinforcing and discriminative stimulus effects of RTI 111, a 3-phenyltropane analog, in rhesus monkeys: interaction with methamphetamine. *Psychopharmacology*, 153(1), 103–110. <http://doi.org/10.1007/s002130000602>